

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЄКТУВАННЯ ТА ДИЗАЙН ТУРИСТИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ»

Рівень вищої освіти
Освітньо-професійна програма
Загальний обсяг
Тривалість викладання

Обсяг навчальних занять
у т.ч. аудиторні заняття
лекції
практичні
Мова викладання

Перший (бакалаврський)
«Туризм»
4 кредити ЄКТС
8-й семестр,
15 чверть 2024-2025 н.р.
120 год.
4 год/тиждень
2 години
2 години
українська

Кафедра, що викладає: Туризму та економіки підприємства

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7081>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – команда «Проектування та дизайн туристичних комплексів»

Інформація про викладача:

Захарова Світлана Геннадіївна
доцент кафедри туризму та
економіки підприємства,
доцент, кандидат наук з
державного управління
E-mail: Zakharova.S.H@nmu.one

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Освітня компонента «Проектування та дизайн туристичних комплексів» належить до переліку вибіркового фахових навчальних дисциплін, здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Туризм» на четвертому році навчання. Вона спрямована на виховання у здобувачів навичок естетичної організації середовища. Предметом вивчення є система знань про теоретичні й методичні аспекти дизайну об'єктів туристичних комплексів в конкретних просторово-часових умовах.

Цей курс побудовано на засадах студентоцентрованого підходу (Student-Centered Approach), який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування системи спеціальних знань, спрямованих на пізнання методики гармонійного дизайнерського проектування інтер'єрів, вивчення теоретичних основ дизайну, виконання просторового, кольорового та декоративного рішення інтер'єрів туристичних комплексів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Дизайн туристичних комплексів» є:

- формування знань про основні підходи до організації простору та дизайну закладів туристичних комплексів різних категорій і типів;
- формування знань щодо основних стилів дизайну, які найчастіше застосовуються при оформленні туристичних комплексів;
- формування умінь щодо принципів меблювання та устаткування готельних номерів та торгових залів закладів харчування;
- формування умінь щодо використання кольорових схем приміщень;
- формування умінь щодо використання принципів створення дизайну інтер'єру туристичних комплексів;
- формування знань щодо основних ергономічних вимог до інтер'єрів туристичних комплексів.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Знати основні підходи до організації простору та дизайну туристичних комплексів різних категорій і типів
2. Знати основні стилі дизайну, які найчастіше застосовуються при оформленні туристичних комплексів
3. Знати методику проектування просторового середовища інтер'єру житлових та громадських будівель
4. Знати принципи меблювання готельних номерів та торгових залів закладів харчування
5. Вміти розробляти інтер'єри житлових та громадських будівель з урахуванням вимог ергономіки, на базі знання колористичних особливостей проектування середовища з різною функцією, з використанням сучасних матеріалів та конструкцій
6. Володіти методикою пошуку архітектурно-художнього образу об'єкту
7. Застосовувати у творчій діяльності закони і правила композиційної організації інтер'єру, а також способи інтерпретації, стилізації, трансформації
8. Адаптувати творчу діяльність до вимог і умов споживача

4. СТРУКТУРА КУРСУ ЛЕКЦІЇ

Тема 1. Виникнення дизайну, напрямки сучасної дизайнерської діяльності. Термін «дизайн» та умови його виникнення. Школа Баухаус. Основні напрямки сучасної дизайнерської діяльності.

Тема 2. Основні види дизайну та сучасні дизайнерські школи. Поняття Дизайну, як виду художньо-проектної діяльності людини. Відомі школи

Дизайну. Протодизайн в Україні. Види та функції Дизайну. Відомі дизайнери ХХ-ХХІ ст.

Тема 3. Поняття інтер'єру та екстер'єру туристичних комплексів. Основні складові інтер'єрів та екстер'єрів. Популярні тенденції в оформленні.

Тема 4. Три види комфорту в сучасному інтер'єрі туристичних комплексів – екологічний, функціональний, естетичний. Інженерно-технічне обладнання для забезпечення екологічного комфорту. Зонування та вмешлювання для забезпечення функціонального комфорту. Колір, стиль, озеленення, освітлення, предмети декоративно-прикладного мистецтва для забезпечення естетичного комфорту туристичних комплексів.

Тема 5. Основні елементи дизайну – композиція, колір, ритм, нюанс, баланс, симетрія. Основні визначення та використання в побудові інтер'єру.

Тема 6. Стилi інтер'єрів та їх еволюція. Стилi «ретро», сучасні стилі та змішані. Основні риси та складові. Кольорові рішення, композиційна форма та оздоблювальні матеріали.

Тема 7. Сучасні дизайнерські рішення туристичних комплексів. Екологічний дизайн.

Тема 8. Колір та його психо-фізіологічний вплив на людину. Міжнародна система позначень кольорів. Поняття кольору. Якісні та кількісні характеристики кольору. Дві групи кольорів: хроматичні і ахроматичні. Психолого-емоційний вплив кольорів на людину. Фізіологічний вплив кольорів на людину. Основні принципи створення колористичної схеми в інтер'єрах.

Тема 9. Світло та освітлення, естетична та утилітарна функція. Фізична природа світла. Основні поняття. Світло і колір. Освітленість. Наукові дослідження пов'язані з теорією світла. Кількісні характеристики світла. Освітлення в інтер'єрі туристичних комплексів (природне та штучне).

Тема 10. Меблі в інтер'єрах – естетичність та функціональність. Форми та кольорове рішення меблів в залежності від стилю. Утилітарність та естетика меблевих виробів. Оздоблювальні матеріали. Схеми розташування меблів в інтер'єрах в залежності від ергономічних вимог.

Тема 11. Тканини в сучасних інтер'єрах туристичних комплексів. Вибір тканин в залежності від концепції та стилю інтер'єру. Тканини для оздоблення меблів. Гардини, постільна білизна, декоративні елементи з текстилю.

Тема 12. Предмети декоративно-прикладного мистецтва в сучасних інтер'єрах туристичних комплексів. Картини, скульптури, вази, чеканка.

Тема 13. Озеленення туристичних комплексів – естетика та утилітарність. Природне та штучне озеленення. Вимоги до природного озеленення згідно з санітарними нормами і правилами.

Тема 14. Ергономічні вимоги в інтер'єрах готелів та ресторанів. Основні поняття і принципи ергономіки. Антропометричні параметри людини. Застосування ергономічних вимог в сучасних інтер'єрах туристичних комплексів.

Тема 15. Вимоги до дизайн-проектування та складові дизайн-проектів. Види презентацій дизайн-проектів (планшети, відео-презентації, скейч-буки, графічні проекти).

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

1. Термін «дизайн» та умови його виникнення. Виникнення дизайнерської діяльності, передумови.
2. Школа Баухаус – перша школа дизайну інтер'єру в світі.
3. Види дизайну.
4. Провідні дизайнери світу ХХ-ХХІ ст.
5. Основні складові інтер'єрів та екстер'єрів.
6. Сучасні тенденції інтер'єрів та екстер'єрів туристичних комплексів.
7. Перелік інженерно-технічного обладнання, що забезпечує екологічний комфорт в інтер'єрах туристичних комплексів згідно з ДБН та Санітарними нормами і правилами. Виконання зонування приміщення для створення функціонального комфорту.
8. Основні складові естетичного комфорту.
9. Виконання творчого завдання на абстрактно-логічне мислення.
10. Побудова композиційного рішення інтер'єрів та екстер'єрів. Основні елементи дизайну.
11. Стили інтер'єрів. Еволюція розвитку.
12. Порівняльна характеристика елементів стилю.
13. Сучасні тенденції інтер'єрів та екстер'єрів туристичних комплексів.
14. Вимоги до створення екологічних інтер'єрів. Принципи екологічного дизайну.
15. Характеристика кольорів. Психо-фізіологічний вплив кольорів на людину.
16. Розробка кольорової схеми приміщень різного призначення.
17. Побудова схеми освітлення в приміщеннях.
18. Вимоги до меблів в інтер'єрах туристичних комплексів. Класифікація меблевих виробів, схеми розстановки.
19. Природне та штучне озеленення.
20. Вимоги до предметів декоративно-прикладного мистецтва в інтер'єрах туристичних комплексів.
21. Виконання скейч-буку.
22. Розробка планшету та колажу-настрою.
23. Виконання елемента дизайну-проєкту в спеціалізованій програмі.

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 6 год. лекційних занять, 4 год. практичних занять, решту практичних завдань здобувач опановує самостійно. Здобувачі заочної форми навчання виконують передбачені навчальним планом індивідуальні завдання (контрольні роботи, практичні завдання, презентації, тестові завдання) та подають їх на кафедри на початку сесії, обов'язково до проведення контрольних заходів з дисципліни. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle. Форма контролю – диференційований залік.

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Використовується мультимедійне обладнання та інші технічні засоби навчання, дистанційна платформа Moodle. На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом. Активованій акаунт університетської пошти на Офіс365.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <https://cutt.ly/RER787v>. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2. Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного контролю та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за 23 практичні роботи (кожна максимально оцінюється у 2 бали) та двох тестових робіт за підсумками лекційних занять (перша містить 20 питань по 1 балу, друга містить 20 питань по 1 балу), а також індивідуального завдання у формі презентації самостійно розробленого елемента дизайн-проекту (або скейч-буку, або демонстраційного планшету, або колажу-настрою), оцінюється максимально у 14 балів. Отримані бали додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Залік відбувається у формі письмової ККР, білети містять тести (60 питань по 1 балу за кожну вірну відповідь) і відкриті запитання (8 запитань по 5 балів за кожне) Кожний тест має один правильний варіант відповіді. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100.
Практичні заняття	Містять кейси, ситуаційні вправи, обговорення дискусійних питань. Критерії оцінювання деталізовані в методичних рекомендаціях до практичних робіт і доводяться викладачем до здобувачів окремо перед кожною практичною роботою. Кожне з 23 практичних занять оцінюється в 2 бали.
Поточне оцінювання	Охоплює матеріали лекційного курсу. Поточне тестування проводиться двічі. Перше містить 20 питань по 1 балу, друге – 20 питань по 1 балу.
Контрольні заходи	Індивідуальне завдання у формі презентації самостійно розробленого елемента дизайн-проекту (або скейч-буку, або демонстраційного планшету, або колажу-настрою), оцінюється максимально у 14 балів.

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *практичного заняття*.

Проведення практичних занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі творчих завдань різного рівня складності для виконання їх на занятті. Практичні заняття включають проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок здобувачів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю здобувачів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання, виконання творчих завдань.

Критерії оцінювання кожної практичної роботи викладені в методичних рекомендаціях до її виконання, а також доводяться викладачем до здобувачів окремо під час видачі завдання. Максимальна кількість балів за одну практичну роботу – 2 бали. Критерії оцінювання творчих завдань викладені в методичних рекомендаціях.

6.3.2. Критерії оцінювання *самостійної роботи*:

Критеріями оцінювання самостійної роботи здобувачів є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних та творчих завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Оцінювання самостійної роботи відбувається через захист презентацій та творчих завдань на практичних заняттях, причому:

Критерії	Бальна шкала оцінки за критерієм
<p>1. Усна доповідь: логіка побудови доповіді, повнота розкриття основних етапів дослідження; вміння чітко, ясно і стисло викладати сутність і результати дослідження; відповідність доповіді матеріалу презентації, дотримання структури доповіді</p>	<p>0 – доповідь не підготовлена, студент не спроможний чітко і ясно викласти сутність і результати дослідження; 1-2 – доповідь підготовлена, студент викладає загальні неузгоджені та часткові результати дослідження; 3-6 – доповідь підготовлена, але логіка доповіді не відпрацьована, презентація не відображає повністю основні етапи роботи, студент може викласти результати дослідження; 7-9 – доповідь логічно побудована, але студент не повно розкриває результати дослідження; 10 – доповідь логічно побудована, студент чітко, ясно, стисло і повно викладає сутність і результати дослідження, дотримується структури доповіді</p>
<p>2. Відповіді на питання. Повнота, глибина, обґрунтованість відповідей, вміння аргументовано захищати свої висновки</p>	<p>0 – студент не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію; 1-2 – студент дає неповні, поверхневі, необґрунтовані відповіді на поставлені запитання; 3-4 – студент дає повні і ґрунтовні відповіді на запитання, алене здатний аргументовано захищати свою позицію; 5 – студент дає повні і ґрунтовні відповіді на запитання, здатний аргументовано захищати свою точку зору</p>
<p>3. Організація презентації. Використання та якість підготовки демонстраційних матеріалів: відповідність дизайну змістом і темою роботи; ергономічність, наочність та оформлення слайдів; ємність та стислість подання текстового матеріалу на слайді; повнота та відповідність темі графічного (ілюстративного) матеріалу</p>	<p>0 – демонстраційні матеріали відсутні; 1-2 – демонстраційні матеріали є, але оформлення слайдів не розкриває тему та перешкоджає сприйняттю змісту результатів дослідження, текст важко читається, студент не використовує зміст слайдів для аргументації; 2-3 – демонстраційні матеріали є, використані засоби наочності інформації, але неякісно оформлені, мають місце помилки та неузгодженості, відсутні посилання на використані джерела, відсутні назви рисунків, діаграм; кількість слайдів не відповідає тривалості виступу; 4 – демонстраційні матеріали є, використані засоби наочності інформації, але мають місце помилки та неузгодженості; 5 – презентація гарно організовано, оформлення слайдів розкриває тему, текст легко читається, доповідь супроводжується засобами наочності інформації гарної якості, які допомагають найбільш повно розкрити тему, інформація виділяється за допомогою кольору, розміру, ефектів анімації тощо.</p>
<p>Максимальна кількість балів</p>	<p>20</p>

6.3.3. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

Контрольна робота №1 містить: 20 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей по 1 балу кожне.

Контрольна робота №2 містить: 20 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей по 1 балу кожне.

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», <https://cutt.ly/mERLa5A>, Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», <https://cutt.ly/vERLfxF>. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams. Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Проектування та дизайн туристичних комплексів». Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквиумів. За об'єктивних

причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції та практичні заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, які дозволять оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Проектування та дизайн туристичних комплексів».

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Словесні (розповідь з елементами бесіди, бесіда, дискусії на заняттях, пояснення, лекція).
2. Наочні (демонстрація за допомогою мультимедійного обладнання різноманітних графічних матеріалів: графіків, діаграм, таблиць, прикладів рекреаційних ресурсів тощо; робота із відеоматеріалами).
3. Загальнонаукові методи (дедуктивний, індуктивний, синтез, аналіз).
4. Бінарні методи (словесно-інформаційний, словесно-проблемний, словесно-дослідницький).
5. Інтерактивні (постановка проблемних питань і ситуацій, проблемно-пошукові (евристичні), дослідницькі).
6. Виконання творчих завдань за допомогою графічного інструментарію.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Архіпов В.В., Русавська В.А. Організація обслуговування в закладах ресторанного господарства: навчальний посібник - 3-тє вид. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 342 с.
2. Архіпов В. В. Організація ресторанного господарства. Навч. посіб. 3- тє вид. К.: Центр учбової літератури, 2019. 280 с.
3. Бабіна Н.І. Навчально-методичний посібник. «Організація та управління підприємствами готельного, курортного та туристичного сервісу. Бердянськ: ФО-П Ткачук О.В., 2013. 110 с.

4. Білодід Ю. М., Поліщук О. П. Основи дизайну : навч. посіб. Київ : Парапан, 2004. 240 с. Даниленко В. Я. Дизайн : підруч. Харків : ХДАДМ, 2003. 320 с.
5. Захарова С.Г. Тренди в діяльності закладів розміщення. Формування сучасних концепцій управління туризмом та готельно-ресторанним бізнесом в умовах парадигми сталого розвитку: монографія. Том 1. м. Запоріжжя: ЗНУ 2022, с. 8-45.
6. Мунін Г.Б. Управління сучасним готельним комплексом: навч. посіб./ Г.Б. Мунін, А.О. Змійов, Г.О. Зінов'єв та ін.: за ред. С.І. Дорогунцова. К. : Ліра-К, 2005. 520 с.
7. Нечаюк Л.І., Нечаюк Н.О. Готельно-ресторанний бізнес: Менеджмент: навчальний посібник. 3-тє вид. К. : Центр учбової літератури, 2017. 344 с.
8. Олійник О. П., Чернявський В. Г., Гнатюк Л. Р. Основи дизайну інтер'єру. Київ: НАУ, 2011. 228 с.
9. Сахно, Є.Ю., Дорош М.С., Ребенок А.В. Менеджмент сервісу: теорія та практика: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 328 с.
10. Сєдак О. І., Запорожченко О.Ю. Колористика інтер'єру. Навчальний посібник. Київ: Освіта України, 2011. 248 с.
11. Архітектура: Короткий словник-довідник. Ред. А. П. Мардера. К.: Будівельник, 1995. 335 с.
12. Даниленко В. Я. Основи дизайну: Навч. посіб. К.: Ін-т змісту і методів навчання, 2016. 92 с.
13. Мазаракі А.А. та ін. HoReCa: Том 1. Готелі. Навч.посіб.: у 3 т. Т. 1. Київ. нац. торг.-екон. унт, 2016, 348 с.
14. Мазаракі А.А., Шаповал С.Л. та ін. HoReCa: Том 2. Ресторани. Навч.посіб.: у 3 т. Т. Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 312 с.
15. Малік Т. В. Історія дизайну архітектурного середовища: Навч. посіб. К.: КНУБА, 2013. 192 с.
16. Основи проектування інтер'єрів: курс лекцій. Ч. 2 / [Укл. М.Й. Маркович]. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. 75 с.
17. Синтез мистецтв: навч.посіб. / В.Г.Чернявський, І.О.Кузнецова, Т.В.КараВасильєва, З.А.Чегусова. Київ: НАУ, 2012. 320 с.
18. Шумєга С. С. Дизайн : навч. посіб. К. : Центр навч. літератури, 2018. 300 с.
19. Адреси Web-серверів національних і українських бібліотек. URL: <http://nbuv.gov.ua/internet/libweb.html>
20. Готелі України. URL: <https://ua.hotels.com/>
21. Державний комітет по стандартизації, метрології та сертифікації. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/>.
22. Департамент туризму в Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=4268f55c-fec7-4d63-b4d3-1a0311a7297b&tag=Turizm>.
23. Офіційний сайт Державного агентства з курортів та туризму. URL: <http://www.tourism.gov.ua/ua/news/27584/>.